

Próbny egzamin ósmoklasisty — arkusz 6

„Balladyna”, tekst informacyjny, język, wypracowanie

opracowanie: **Mateusz Będkowski** · niekazmuliczyc.pl**KLUCZ NAUCZYCIELA**Grupa **A**Suma: **34 pkt**Czas: **90 min**

13 zadań · 34 punkty · 90 minut · bez słownika · pisz czytelnie · w zadaniach otwartych liczy się poprawna forma i pisownia.

Zadanie 1. (0–4)**OTWARTE**

Przeczytaj tekst. Oceń, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

Baśń o zbrodni

„Balladynę” Juliusz Słowacki napisał w 1834 roku, gdy mieszkał w Szwajcarii. Drukiem utwór ukazał się kilka lat później, w 1839 roku w Paryżu. Autor nazwał go tragedią w pięciu aktach.

Akcja rozgrywa się w dawnych, legendarnych czasach nad jeziorem Gopło. Obok ludzi występują tu postacie fantastyczne: nimfa Goplana i jej słudzy, Skierka i Chochlik. Świat baśni miesza się w dramacie z okrutną historią o żądzy władzy.

Słowacki chętnie sięgał po motywy znane z ludowych ballad i pieśni. Wybór żony za pomocą próby z malinami przypomina baśnie, w których bohaterowie muszą wykonać trudne zadanie. Tutaj jednak próba kończy się zbrodnią.

Do dziś „Balladyna” jest często wystawiana w teatrach, a jej bohaterka stała się symbolem bezwzględnej ambicji. Moim zdaniem to jedna z najbardziej poruszających opowieści o tym, jak jedna zła decyzja pociąga za sobą kolejne.

1. Bohaterka dramatu stała się symbolem bezwzględnej ambicji. — **P / F**
2. W dramacie występują wyłącznie postacie realistyczne. — **P / F**
3. „Balladyna” nie jest dziś wystawiana w teatrach. — **P / F**
4. Akcja rozgrywa się nad jeziorem Gopło. — **P / F**

Odpowiedź: 1. P; 2. F; 3. F; 4. P**Rozwiązanie:** Każde zdanie porównaj z konkretnym fragmentem tekstu.**Punktacja:**

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3
4. **1 pkt** — podpunkt 4

Jaki jest główny cel tekstu?

- A. opis życia na zamku
- B. streszczenie całego dramatu
- C. reklama spektaklu
- D.** przybliżenie najważniejszych informacji o „Balladynie”

Odpowiedź: D

Rozwiązanie: Poprawna odpowiedź: przybliżenie najważniejszych informacji o „Balladynie”.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi są niezgodne z tekstem.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Które zdanie wyraża opinię?

- A. Drukiem utwór ukazał się w 1839 roku.
- B. Akcja rozgrywa się nad jeziorem Gopło.
- C. Autor nazwał go tragedią w pięciu aktach.
- D.** Moim zdaniem to jedna z najbardziej poruszających opowieści...

Odpowiedź: D

Rozwiązanie: Poprawna odpowiedź: Moim zdaniem to jedna z najbardziej poruszających opowieści....

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi są niezgodne z tekstem.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Odpowiedz na pytania na podstawie tekstu.

1. Czym próba z malinami różni się od prób w baśniach?

---

2. Kiedy i gdzie „Balladyna” ukazała się drukiem?

Odpowiedź: 1. W baśniach zwykle kończy się dobrze, a tu prowadzi do zbrodni.; 2. W 1839 roku w Paryżu.

Rozwiązanie: Uznaj odpowiedzi zgodne z tekstem, sformułowane innymi słowami.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1

2. **1 pkt** — podpunkt 2

Przeczytaj fragment utworu. Oceń, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

Juliusz Słowacki, „Balladyna” (fragment aktu I)

SKIERKA

/ śpiewa do ucha Wdowy /
Matko, w lesie są maliny,
Niechaj idą w las dziewczyny.
Która więcej malin zbierze,
Tę za żonę pan wybierze.

WDOWA

Coś matce staruszce
Przyszło do głowy... Mój ty królewicu,
Jeśli pozwolisz twej pokornej służce,
To ci poradzi, piękny krasnolicu.
Oto niech rankiem idą w las dziewczyny,
A każda weźmie dzbanek z czarnej gliny;
I niechaj malin szukają po lesie:
A która pierwsza dzban pełny przyniesie

Świeżych malinek, tę weźmiesz za żonę.

KIRKOR

Wyborna rada... O! złota prostoto!
Ty mi dasz szczęście niczym nieskłócone,
Dnie rozkoszami przeplatane z cnotą.
Tak, moja matko... niech o słońca wschodzie
W las idą córki z dzbankami na głowie.
A my w lipowym usiądziemy chłodzie;
Która powróci pierwsza, ta się zowie
Hrabini Kirkor... Sądź sam, wielki Boże.

Objaśnienia: Skierka — duszek, sługa Goplany (nimfy, królowej Gopły); Wdowa — matka Balladyny i Aliny; Kirkor — pan zamku; krasnolicu — o pięknej, rumianej twarzy; nieskłócone — niezakłócone; zowie się — będzie się nazywać; Hrabini — hrabina.

1. Kirkor ma wybrać żonę na podstawie zebranych malin. — **P / F**
2. We fragmencie wypowiadają się Skierka, Wdowa i Kirkor. — **P / F**
3. Wdowa sama wybiera, którą córkę wyda za Kirkora. — **P / F**
4. Dziewczyny mają iść do lasu wieczorem. — **P / F**

Odpowiedź: 1. P; 2. P; 3. F; 4. F

Rozwiązanie: Każde zdanie porównaj z konkretnym fragmentem tekstu.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3
4. **1 pkt** — podpunkt 4

Do jakiego rodzaju literackiego należy „Balladyna”?

- A.** do publicystyki   **B.** do liryki   **C.** do dramatu   **D.** do epiki

Odpowiedź: **C**

Rozwiązanie: Poprawna odpowiedź: do dramatu.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi są niezgodne z tekstem.

Punktacja: **1 pkt** — poprawna odpowiedź.

Jak Kirkor ocenia pomysł Wdowy?

- A. uważa go za głupi
B. jest nim zachwycony
C. jest obojętny
D. boi się go

Odpowiedź: B

Rozwiązanie: Poprawna odpowiedź: jest nim zachwycony.

Błędne odpowiedzi: pozostałe odpowiedzi są niezgodne z tekstem.

Punktacja: 1 pkt — poprawna odpowiedź.

Odpowiedz na pytania na podstawie fragmentu utworu.

1. Kogo Kirkor prosi o osąd na końcu fragmentu? Przytocz te słowa.
_____
2. Czy taki sposób wyboru żony jest rozsądny? Uzasadnij jednym argumentem.
_____

Odpowiedź: 1. Boga — „Sądz sam, wielki Boże”.; 2. np. nie, bo o małżeństwie decyduje przypadek, a nie charakter i uczucia.

Rozwiązanie: Uznaj odpowiedzi zgodne z tekstem, sformułowane innymi słowami.

Punktacja:

1. 1 pkt — podpunkt 1
2. 1 pkt — podpunkt 2

Wypisz ze zdania imiestów i nazwij jego rodzaj.

1. Śpiewający chłopiec stał przy oknie. — _____
2. Przeczytana książka leżała na stole. — _____

Odpowiedź: 1. śpiewający — imiestów przymiotnikowy czynny; 2. przeczytana — imiestów przymiotnikowy bierny

Rozwiązanie: Imiestowy przymiotnikowe: czynny (-ący), bierny (-ny, -ty, -ony); przysłówkowe: współczesny (-ąc), uprzedni (-wszy, -wszy). Punkt za imiestów z poprawnym rodzajem.

Punktacja:

1. 1 pkt — podpunkt 1
2. 1 pkt — podpunkt 2

Nazwij rodzaj zdania podrzędnego.

1. Chłopiec, który mieszka obok, gra na skrzypcach. — _____
2. Poszedłem do biblioteki, żeby wypożyczyć książkę. — _____

Odpowiedź: 1. zdanie podrzędne przydawkowe; 2. zdanie podrzędne okolicznikowe celu

Rozwiązanie: Zadaj pytanie od zdania nadrzędnego do podrzędnego (co? jaki? kiedy? po co? dlaczego? gdzie? kto?).

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2

Zapisz poprawnie (zasady pisowni obowiązujące od 1 stycznia 2026 r.).

1. (nie)najszybszy — _____
2. (p/P)łac (l/L)itewski — _____
3. (pół)serio — _____

Odpowiedź: 1. nienajszybszy; 2. Plac Litewski; 3. półserio

Rozwiązanie: Od 2026 r.: „nie” z przymiotnikami w stopniu wyższym i najwyższym oraz z imiesłowami przymiotnikowymi łącznie; mieszkańcy miast, nazwy obiektów (Plac, Park) i nazwy wyrobów wielką literą.

Punktacja:

1. **1 pkt** — podpunkt 1
2. **1 pkt** — podpunkt 2
3. **1 pkt** — podpunkt 3

Co znaczy frazeologizm „mieć muchy w nosie”?

- A.** mieć zły humor   **B.** mówić na próżno   **C.** zachować sekret   **D.** szybko uciec

Odpowiedź: **A**

Rozwiązanie: „mieć muchy w nosie” — mieć zły humor.

Błędne odpowiedzi: pozostałe znaczenia należą do innych frazeologizmów.

Punktacja: **1 pkt** — poprawna odpowiedź.

Wybierz jeden temat i napisz wypracowanie. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

1. Czy ambicja może prowadzić do zła? Napisz rozprawkę. Odwołaj się do „Balladyny” oraz innego utworu literackiego.
2. Napisz opowiadanie z elementami fantastycznymi o bohaterze, który musi przejść trudną próbę.

Odpowiedź: 1. ocenia nauczyciel według kryteriów; 2. ocenia nauczyciel według kryteriów

Rozwiązanie: Rozprawka: teza lub hipoteza, co najmniej dwa argumenty z przykładami (w tym z lektury obowiązkowej), wniosek. Opowiadanie: zgodna z tematem fabuła, narrator, punkt kulminacyjny, elementy twórcze (dialog, opis przeżyć).

Punktacja:

1. **2 pkt** — realizacja tematu i formy wypowiedzi
2. **2 pkt** — elementy retoryczne (rozprawka) lub twórcze (opowiadanie)
3. **2 pkt** — kompetencje literackie i kulturowe (trafne odwołanie do lektury)
4. **1 pkt** — kompozycja: wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity
5. **1 pkt** — styl i poprawność językowa
6. **1 pkt** — poprawność ortograficzna
7. **1 pkt** — poprawność interpunkcyjna

Zasady przyznawania punktów

- Zadania zamknięte: 1 pkt za poprawną odpowiedź; 0 pkt za błędną, za brak odpowiedzi albo za wskazanie więcej niż jednej odpowiedzi.
- Zadania otwarte i z lukami: punkty według kryteriów podanych przy zadaniu. Każdy poprawny sposób rozwiązania jest akceptowany, także inny niż w kluczu.
- Przy poprawnej metodzie i błędzie rachunkowym uczeń traci tylko punkt za wynik końcowy; sam wynik bez wymaganego zapisu obliczeń daje najwyżej punkt za odpowiedź, jeśli kryteria tak stanowią.

Proponowana skala ocen (34 pkt)

34–31 pkt: bardzo dobry · 30–26 pkt: dobry · 25–19 pkt: dostateczny · 18–14 pkt: dopuszczający · 13–0 pkt: niedostateczny

Progi orientacyjne: ok. 90% / 75% / 55% / 40%. Dostosuj je do wewnętrznych zasad oceniania.